

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תאריך: 136 • מען מכרתי: "עודמפרם" • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רח' בן-אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גופות: צינקהורפיה "כפס" בע"מ • העורך הראשי אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תכנית: יוסף שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמרי מערכת: ציון צפריר וגייה רוזן • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרונזי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קרא ירי

ספר — חוץ מספר הטלפונים, אמר פעם גורג' ברנארד שאו.
זכרתי באימרה זו למיקרא כתבת הביי קורת של הד"ר (לתיקשורת-המונים) דינה גורן על העולם הזה, שפורסמה באותות, ביטאון איגוד המפרסמים בישראל, אשר צוטטה במדור זה לפני שבועיים (העולם הזה 2158).

בצד דברי השבח והמחמאות, שחלקה הד"ר גורן לתוכנו של העולם הזה, דרך עריכתו, ייחודו והשפעתו, התמקדה ביי קורתה השלילית במשג אחד אותו ייחסה לשבועון זה, שחזר ונשנה במאמרה מי תחילתו ועד סופו — הסנסציה.

...המאפיינים הסנסציוניים של העתון הם מורכבים הרבה יותר ואינם נובעים רק מצירוף של נושאים הנחשבים לסנסציוניים למנת הדיווחים הרציניים כבר יכול... נראה לנו כי המרכיב הצורני הוא שמעניק לשבועון את תדמיתו הסנסציונית. גית... על רקע כל האמור לעיל מתעוררת השאלה, אם אין תדמיתו הסנסציונית של העולם הזה גורעת מחשיבותו ומהשפעתו של המידע הפוליטי הסובסטנטיבי הנתי שם בעמודיו... אלה הם רק מעט מהקטע עים בהם נעורה דינה גורן במילה "סנסציה" לצורך ביקורת סנסציונית.

היא חטאה באותו חטא עצמו בו האשיי מה את העולם הזה. תוך שימוש במילה, שבגלל האסוציאציה השלילית שהיא יוצרת נחשבת כמילת-גנאי, יצרה דינה גורן אצל קוראיה את הרושם שיש פסול בטכניקה העיתונאית הסנסציונית.

סנסציה היא מסוג המילים שבתקופה מסוימת נחשבו כמילים גסות. כמו עירום, למשל. היא נולדה בתקופה בה היתה ערי עיתונות המודפסת מגישה לקוראיה עור דים, שלא היו אלא מידבר מילולי מהי בחינה הצורנית — שטחים של אותיות דפוס ללא תימון או אירור, עם כותרות יבשות בעלות גודל אחיד. כאשר התפתח זה עיתונות, שניסתה לרתק את קוראיה באמצעות שילוב צילומים וכותרות בולטות ותמוחחמות, היא כונתה בתואר "סנסציונית". מונח זה נועד להבדיל את העיתונות שמשכה קוראים באמצעות פנייה אל החושים מוז שהתיימרה לפנות אל האינטלקט שלהם בלבד.

סנסציה, במובן הטהור של המילה, היא תהליך של הפעלת החושים. עיתונות היא מושגת על-ידי שילוב של אלמנטים חזרי תיים מגוונים במטרה למשוך את הקורא לקריאה ולרתקו עד סופה. קיימת גם טכניקת כתיבה סנסציונית, בספרות כבעיתונות, המבוססת על צירופים של מילים, מיבנה מישפטים ומישקל פנימי, היוצרים הנאה מקריאה. המשמעות השלילית מודבקת כיום לסנסציה בדרך כלל בידי אלה שכתבתם יבשה, אפורה ומשעממת. בתקופה בה חלקה הארי של העיתונות הכתובה גושש באלמנטים סנסציוניים.

ושאחד מזרמיה הפילוסופיים מייחס את כל הידע האנושי לתפיסת החושים, בני גוד לראציונאליזם. צריך להתאמץ כדי לייחס עוד משמעות שלילית לסנסציה.

בפראפרזה על דברי גורג' ברנארד שאו ניתן לומר כיום: "סנסציה מתן למצוא בכל עיתון או ספר — חוץ מספר הטלפונים".

רומן מתוך המערכת

כספר שייכתב ודאי פעם על תולדות העולם הזה בכל שנותיו, עשוי הפרק שי יספר על הרומנים שפרחו בין כתלי המערכת, להיות אחד הפרקים המרתקים ביותר.

מערכת שבועון זה היא מערכת קטנה יחסית. האנשים העובדים בה אינם מתייחיים אליה כאל מקום עבודה בלבד. הם חיים זה במחיצת זה שעות רבות, לפעמים יממות שלמות. גם טיב היחסים השורר בין עובדי המערכת על כל שלוחותיה אינו דומה לאלה המקובלים במקומות עובדי דה אחרים. אם להוסיף על כך את העובדה שרוב עובדי המערכת הם בדרך כלל אנשי שים צעירים, בשנות העשרים והשלושים של חייהם, המתקשרים אל עבודתם תי עיתונאית לפני שהם מקימים מישפחה, קל להבין מדוע אוכלת רחל המרחלת את עצמה על שאינה יכולה לפרסם במדורה את הרכילות הקטנות על המתרחש בין חברי המערכת.

רבות מהאהבות שנולדו ופרחו במערכת הגיעו עד לקשרי נשואין. לא נבוא לפרט

פטר פן ואילנה יראי
אהבה בין הצילומים

כאן את כולן. אבל האחרונה שבהן ראוייה לציון מיוחד.

פטר סטפנסקי הגיע אלינו לפני מיספר שנים מצבא-הקבע. הוא היה טכנאי בחיל-הימוש, כאשר יצא לחיים אזרחיים ביקש להפוך את תחביבו — הצילום — למיקצוע. עו. הוא התקבל לעבודה במערכת כצלם מתחיל ותוך חודשים ספורים הסתבר, כי הוא צלם-עיתונות בדם. במערכת הוא קיבל גם את שמו החדש — פטר פן. מעל לשם זה התפרסמו כמה מצילומי העיתונות הטובים ביותר שראו אור מעל עמודי העולם הזה בשנים האחרונות.

מיבצעו העיתונאי הגדול ביותר של פטר היה צילמו של מנחם בגין בחדר הטיפול הנמרץ, בבית-החולים איכילוב, בעת שהתאושש שם מהתקף-הלב שפקד אותו ערב הבחירות של שנת 1977. פטר הצליח להיכנס אל החדר, שנשמר בקפדנות כדי להעלים מעיני הציבור את העובדה שמועד הליכוד לראשות הממשלה עבר התקף-לב. הוא שוחח עם בגין, שמע מפיו וידיו כי "רק כפסע היה ביני ובין המוות" ואף צילם את התמונות, שעוררו בהלה אצל מנהלי מערכת-הבחירות של הליכוד.

תוך כדי עבודתו העיתונאית פיתח פטר גם חוש מיוחד לצילום אמנותי. זו היתה

האהבה הנסתרת שלו. במקביל לה תלך זה גם האהבה בינו לבין אחת ממזכירות המערכת, אילנה יראי, שמדי פעם ניסתה את כוחה גם בכתיבה.

באחד הימים החליט פטר לוותר על הצילום העיתונאי ולהתמסר לצילום הי אמנותי. הוא יצא לגרמניה, החל בלימודי צילום באוניברסיטה של דיסלדורף. אילנה המשיכה את עבודתה כמזכירה והקשר ביניהם היה בהתכתבות בלבד.

לפני מיספר חודשים הסתבר לשניהם שאינם יכולים עוד להישאר מרוחקים זה מזה. אילנה נטשה את עבודתה, הצטרפה לפטר בגרמניה, שם היא לומדת באוניברסיטה של קלן בחוג לאמנות המזרח-הרחוק. המערכת איבדה גם צלם מעולה וגם מזכירה מסורה. אבל כל אחד מהם זכה בתוך זוג. בימים אלה התבשרנו, כי תוך כדי השתלמותו לימודיהם הם מצאו פנאי גם להינשא. ברכת העולם הזה למולטיטוב שלוחה להם למרחוק.

איומים בגלל כתבה

בתיקים השמורים בארכיוני בתי המישפט בארץ, ניתן למצוא מיספר לא מבוטל של גליונות העולם הזה, שהוגשו כמצוגים מישפטיים בהליכים, שלא תמיד היו קשורים דווקא עם העיתון.

דוגמה לכך ניתנה לאחרונה, כאשר גילי יון העולם הזה הפך למצוג מישפטי בדרך מוזרה ומיוחדת במינה. המדובר הוא בגילי יון 2150, שהוגש לבית-מישפט השלום ברמלה בידי נציג פרקליטות המדינה, אריה צ'רטוק, בתיק פלילי.

היה זה התיקו של הנאשם וייצמן חיה, שהאשם באיומים על זוהבה נקדימון, תובי עת פרקליטות-המדינה, שהיא גם רעייתו של יועץ ראש-הממשלה לתיקשורת פנים, שלמה נקדימון. כפי שהתברר בבית-הדין המישפטי, פט, היתה זו כתבה שהתפרסמה באותו גיליון, שראה אור בחודש נובמבר 1978, שהביאה להאשמתו של וייצמן באיומים.

הכתבה, שהופיעה במדור במדינה, תחת הכותרת פשעים — גורדון חביב, סיפרה על הדרך שבה הצליחה התובעת נקדימון להביא לתרשעתו של סוחר-סמים מחולון, חביב אברזמיל, שנדון בבית-המישפט הי מחוזי בתל-אביב לשתי שנות מאסר, אחרי שנמצא אשם באחוקת סמים קשים. הכתבה הסתיימה במישפט: "נקדימון עומדת עתה לפנות לבית-המישפט העליון ולערער על קולת גורד-הדין".

כפי שהתברר במישפטו של וייצמן חיה מדבריו, הוא התרחק למיקרא כתבה זו בהעולם הזה. למרות שאינו מכיר, לטעני תו, כלל את חביב אברזמיל, הוא איתר את מיספר הטלפון של זוהבה נקדימון והחל מטריד אותה בטלפון. בין השאר הוא אמר לה כי הוא "מהחברה של אברזמיל", ש החליטו לחסל אותה אם לא תימנע מלהגיש עירעור על גורדי-הדין של אברזמיל. הוא אף הוסיף שהאויב גיבחר להיות זמחסל.

בין השאר איים וייצמן, כי יחטוף את בנם של שלמה זוהבה נקדימון וכי "היתה רע" לה ולמישפחתה. התובעת התלוננה במישטרה ואחרי ציתות טלפונית הצליחה המישטרה ללכוד את המאיים, בעת ש טילפן אל זוהבה נקדימון מתא-טלפון ציי בורי ברמלה.

אחרי שהוגשה התביעה נגד וייצמן התברר בבית-המישפט כי בעבר הוא היה מאושפו בבית-חולים לחולי-נפש ועל כן נשלח על-ידי השופט לבדיקה פסיכיאטרית. בעקבות דו"ח ההסתכלות הי פסיכיאטרית החליט בית-המישפט כי וייצמן מן אינו מסוגל לעמוד בדיו, ונתן צו לאשפוז לפי שעה.

אם יחול שיפור במצבו של וייצמן, ישוב בית-המישפט וידון בתביעה שהגישה המדינה נגדו. או גם ניתן יהיה לברר אם באמת היתה זו הכתבה שהתפרסמה בהעולם הזה שגרמה לאיומים הטלפוניים, או שמא היו סיבות אחרות למעשה הי מיוחס לנאשם.

אילנה יראי